

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
Природно-ресурсний потенціал України

Обсяг	3 кредитів ЄКТС / 90 годин
Семестр, рік навчання	семестр 7, рік навчання – 4 д/в; сем.9, 5 рік на з/в.
Дні, час, місце	згідно з розкладом
Викладач (і)	Ніколаєва Олена Іванівна; кандидат географічних наук, старший викладач кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	+38 0997773767
E-mail:	en420025@gmail.com
Робоче місце	геолого-географічний факультет, кафедра економічної та соціальної географії і туризму (ауд.99)
Консультації	очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри онлайн-консультації: телефон, соціальні мережі

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Інші види комунікації: консультація за розкладом

e-mail: en420025@gmail.com

телефон: +38 (099) 7773767

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні, методичні і прикладні проблеми конструктивно-географічного дослідження ПРП, концепція еколого-географічного дослідження природно-ресурсного потенціалу території.

Пререквізити. Лекційний курс та практичні заняття з курсу "Природно-ресурсний потенціал України" викладаються студентам на базі знань, які були одержані ними при вивченні дисципліни першого курсу бакалаврського рівня вищої освіти «Основи суспільної географії».

Постреквізити курсу.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни, а також

дисципліни вільного вибору: «Природно-ресурсний потенціал Чорного та Азовського морів».

Метою викладання дисципліни є формування знань та вміння студентів у галузі управління раціональним використанням ПРП і охорони довкілля, соціально-економічних аспектів природокористування і природоохоронного законодавства, а також еколого-економічного світогляду.

До **завдань** курсу належить:

- Оволодіти знаннями про природні умови та ресурси території України, аналізувати їхні особливості просторового розміщення, сучасний стан та ін.;

- Навчити студентів простежувати закономірності взаємодії та взаємозв'язку між природними компонентами (геологічною і геоморфологічною будовами, рельєфом, кліматом, поверхневими та підземними водами, ґрунтово-рослинним покривом тощо) та системою природокористування в Україні;

- Засвоїти знання про особливості функціонування і розвитку рівнинних та гірських ландшафтів України, їх господарське освоєння, модифікацію, а також інформацію про принципи та підходи до фізико-географічного поділу території;

- Навчити аналізувати особливості та структуру природно-ресурсного потенціалу України, визначати основні його складові, закономірності територіальної диференціації тощо;

- Ознайомити студентів із загальним сучасним геоекологічним станом території України та окремих її частин під впливом промисловості та господарства;

- Сформувати в студентів свідоме бачення принципів збалансованого природокористування та перспективу збереження довкілля на основі громадянських позицій.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні питання теорії та практики економіки природокористування, оцінки природних ресурсів і пошуку економічних механізмів досягнення їх раціонального використання; способи виявлення негативного впливу господарської діяльності на довкілля та процедури створення економічного механізму відновлення деградованої природи, а також управління природокористуванням.

вміти: професійно виконувати екологоекономічний аналіз та практично застосовувати економічні важелі регулювання охорони навколишнього природного середовища і раціонального використання природних ресурсів, приймати відповідні управлінські рішення.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (16 год.), організації самостійної роботи студентів (54 год.) на д/в та у формі лекцій (16 год.), практичних занять (8 год.), самостійної роботи студентів (66 год.) на з/в.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи географії природно-ресурсного потенціалу.

Тема 1. Географічні основи концепції збалансованого розвитку території.

Тема 2. Природноресурсний потенціал (ПРП) як умова збалансованого розвитку території.

Тема 3. Національний природно-ресурсний потенціал: збереження, відтворення, скорочення втрат і витрат.

Тема 4. Комплексна стратегічна оцінка національного екологічного потенціалу.

Тема 5. Економічні механізми природокористування та природовідтворення: ідентифікація, узгодження і посилення ефективності.

Тема 6. Методологія і методика кількісного визначення ПРП.

Тема 7. Система методів комплексного конструктивно-географічного дослідження ПРП.

Змістовий модуль 2. Територіальна диференціація ПРП України та ефективність природокористування.

Тема 8. Територіальні особливості ПРП та ефективність природокористування України.

Тема 9. Використання результатів конструктивно-географічного дослідження ПРП в практиці реалізації природокористування України

Тема 10. Територіальна диференціація природно-ресурсного потенціалу України та ефективність природокористування.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І., Міщенко В.С. та ін. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. К.: РВПС України, 1999. 716 с.

2. Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С.І. Природні ресурси України. Навчальний посібник. Рівне, 2000. 192 с.
3. Національний атлас України. К.: ДНВП Картографія, 2007. 440 с.
4. Олійник Я.Б. Економіко-екологічні проблеми територіальної організації виробництва і природокористування. К.: Лібра, 1996. 208 с.
5. Природні умови і ресурси Тернопільщини: [монографія] / за ред. М. Сивого та Л. Царика. Т: Терно-граф, 2011. 384 с.
6. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. Чернівці, Чернівецький університет, 2010. 551с.
7. Сивий М.Я., Паранько І.С., Іванов Є.А. Географія мінеральних ресурсів України. Л.: Простір, 2013. 682 с.
8. Туниця Т.Ю. Збалансоване природокористування: національний і міжнародний контекст. К.: Знання, 2006. 300 с.
9. Чеболда І.Ю. Економіка природокористування: Навчально методичний посібник для вивчення дисципліни. Тернопіль, ТНПУ. 2011. 196 с.
10. Яремчук І.Г. Економіка природокористування. К.: Просвіта, 2000. 431с

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, контрольна письмова робота, оцінювання виконання індивідуальних завдань, захист результатів практичних робіт, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання виконання практичних навичок та ін.

Форми і методи підсумкового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль										Сума балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	30
										100

Самостійна робота студентів

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і

звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичної самостійної роботи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Підсумковий письмовий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими.

Політика щодо академічної доброчесності: курс передбачає написання реферату, який буде перевірений на дотримання академічної доброчесності, що регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І.Мечникова» https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf

Політика щодо відвідування та запізнень: відвідування лекцій – вільне, практичних занять – обов’язкове, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшету або іншого пристрою з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії: студент повинен дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу.